

UZASADNIENIE

Powódka A. L. wystąpiła o ustalenie, że łączył ją z pozwaną M. B. (1) stosunek pracy od dnia 10 sierpnia 2011 roku oraz o zasądzenie na jej rzecz od pozwanej kwoty 821,09 zł wraz z ustawowymi odsetkami liczonymi od dnia 16 stycznia 2013 roku do dnia zapłaty.

Na uzasadnienie tych żądań wskazała, że pozwana prowadzi salon fryzjerski, a ona od dnia 10 sierpnia 2011 roku była u niej zatrudniona na stanowisku fryzjerki. Podkreśliła, że pozwana zgłosiła ją do obowiązkowego ubezpieczenia społecznego dopiero w dniu 17 października 2011 roku, co było zgodne z antydatowaną umową o pracę zawartą na czas określony, która nie odpowiadała jednak rzeczywistości. Podała, że pozwana zawsze do ostatniego dnia każdego miesiąca wypłacała jej z dołu wynagrodzenie za pracę i dlatego w dniu 03 stycznia 2013 roku zgodziła się podpisać jej jednocześnie sześć list płac. Wskazała, że podpisała także antydatowaną na dzień 31 grudnia 2012 roku listę płac potwierdzając otrzymanie kwoty 921,09 zł, ale pozwana wypłaciła jej wówczas jedynie kwotę 100 zł. Oświadczyła, że pozostałej kwoty do tej pory nie otrzymała. Podała, że odsetki zostały naliczone od dnia następnego po dniu, w którym upłynął termin do zapłaty określony w wezwaniu z dnia 08 stycznia 2013 roku.

W odpowiedzi na pozew z dnia 06 marca 2013 roku, pozwana wniosła o oddalenie powództwa w całości.

Motywuując swoje stanowisko podała, że zatrudniała powódkę w swoim zakładzie fryzjerskim w okresach od dnia 17 października 2008 roku do dnia 16 stycznia 2009 roku i od dnia 17 stycznia 2009 roku do dnia 21 marca 2009 roku na podstawie umów o pracę na okres próbny, a od dnia 17 października 2011 roku na mocy umowy o pracę na czas określony w wymiarze pełnego etatu. Zaprzeczyła, aby zatrudniała powódkę od dnia 10 sierpnia 2011 roku i wskazała, że wynika to z treści umów o pracę, świadectwa pracy i zaświadczenia z Zakładu Ubezpieczeń Społecznych z dnia 28 stycznia 2013 roku. Podkreśliła, że do dnia 31 października 2011 roku zatrudniała na stanowisku fryzjera tylko Ł. J., a jej zakład nie jest duży i jeden pracownik w zupełności wystarczał do obsługi klientów z obszaru tak małej miejscowości jak P.. Wskazała, że obecnie ze względu na to, iż powódka przebywa na zwolnieniu lekarskim, musiała zatrudnić dodatkowego pracownika, aby zapewnić ciągłość prowadzonej działalności gospodarczej. Podała, że w sierpniu 2011 roku powódka sporadycznie przychodziła do jej zakładu fryzjerskiego wyłącznie w celach towarzyskich i nie świadczyła wówczas pracy. Zakwestionowała dołączone do pozwu zaświadczenie z dnia 15 listopada 2011 roku zarzucając, że wypełniła je jedynie w części dotyczącej wysokości zarobków w celach informacyjnych, a pozostała jego część została wypełniona przez powódkę niezgodnie z faktami. Wskazała, że wypłaciła powódce wynagrodzenie za grudzień 2012 roku w kwocie 921,08 zł, co potwierdziła powódka podpisując listę płac i czego świadkiem był W. B.. Dodatkowo zaprzeczyła, aby powódka podpisywała kiedykolwiek jednocześnie kilka list płac.

Na mocy postanowienia Sądu Rejonowego w Dzierżonowie z dnia 31 grudnia 2013 roku zarządzono połączenie z niniejszą sprawą sprawy rozpoznawanej pod sygnaturą akt IV P 61/13.

W tej ostatniej sprawie powódka wystąpiła o uznanie rozwiązania umowy o pracę bez wypowiedzenia z dnia 30 kwietnia 2013 roku za bezskuteczne.

Uzasadniając to żądanie podniosła, że jako pierwsza złożyła oświadczenie o rozwiązaniu umowy o pracę w dniu 15 kwietnia 2013 roku ze względu na zaległości w wypłacie wynagrodzenia. Zarzuciła, że pozwana motywowała rozwiązanie umowy o pracę jej nieusprawiedliwioną nieobecnością w pracy od dnia 19 kwietnia 2013 roku do dnia 30 kwietnia 2013 roku, gdy ona nie musiała się w tym czasie stawiać w pracy, skoro rozwiązała umowę o pracę w dniu 15 kwietnia 2013 roku.

Z kolei pozwana w odpowiedzi na pozew z dnia 03 czerwca 2013 roku, wniosła o oddalenie tego powództwa.

Na poparcie tego wniosku wskazała, że rozwiązanie umowy o pracę z dnia 15 kwietnia 2013 roku zostało dokonane po terminie i jest bezzasadne. Zarzuciła, że powódka nie zachowała miesięcznego terminu rozwiązania umowy

przewidzianego w przepisach art. 52 § 2 k.p. w zw. z art. 55 § 2 k.p., gdyż już w styczniu 2013 roku wysłała do niej pismo, w którym opisywała naruszenia obowiązków pracodawcy stanowiących podstawę tego rozwiązania. Podkreśliła, że ten termin miesięczny jest terminem zawitym i po jego upływie pracownik traci prawo do rozwiązania umowy o pracę bez wypowiedzenia z winy pracodawcy. Podniosła również, że podane przez powódkę przyczyny rozwiązania umowy o pracę nie są prawdziwe, a przy tym są zbyt ogólne, choć powinny być konkretne i rzeczowe.

Natomiast w piśmie procesowym z dnia 05 lipca 2013 roku, pozwana oświadczyła, że nie otrzymała oświadczenia o rozwiązaniu umowy o pracę złożonego przez powódkę.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Od 2008 roku pozwana M. B. (1) prowadzi Salon (...) w P..

Dowód: odpis informacji z Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej – k. 30,

częściowo przesłuchanie powódki A. L. – k. 137-138,

przesłuchanie pozwanej M. B. (1) – k. 138-139.

W dniu 17 października 2008 roku, pozwana zawarła z powódką A. L. umowę o pracę na okres próbny, począwszy od dnia jej zawarcia do dnia 16 stycznia 2009 roku.

Na jej podstawie powódka miała wykonywać pracę fryzjerki na pół etatu w opisanym powyżej zakładzie fryzjerskim.

Dowód: umowa o pracę na okres próbny z dnia 17 października 2008 roku – akta osobowe,

świadectwo pracy z dnia 23 marca 2009 roku – akta osobowe,

zeznania świadków W. B. – k. 57-58,

G. C. – k. 126-127,

częściowo zeznania świadka B. B. – k. 84-85,

częściowo przesłuchanie powódki A. L. – k. 137-138,

przesłuchanie pozwanej M. B. (1) – k. 138-139.

Następnie w dniu 16 stycznia 2009 roku, strony zawarły umowę o pracę na czas określony do dnia 31 grudnia 2011 roku.

W jej ramach strony ustaliły, że powódka będzie świadczyć pracę na dotychczasowym stanowisku w pełnym wymiarze czasu pracy od dnia 17 stycznia 2009 roku. Dopuściły jednocześnie możliwość wcześniejszego rozwiązania tej umowy za dwutygodniowym okresem wypowiedzenia.

Dowód: umowa o pracę z dnia 16 stycznia 2009 roku – akta osobowe,

świadectwo pracy z dnia 23 marca 2009 roku – akta osobowe,

zeznania świadków W. B. – k. 57-58,

G. C. – k. 126-127,

częściowo zeznania świadka B. B. – k. 84-85,

częściowo przesłuchanie powódki A. L. – k. 137-138,

przesłuchanie pozwanej M. B. (1) – k. 138-139.

W dniu 06 marca 2009 roku, pozwana wypowiedziała powódce opisaną powyżej umowę o pracę z zachowaniem dwutygodniowego okresu wypowiedzenia.

W związku z tym ten stosunek pracy wygasł w dniu 21 marca 2009 roku.

Dowód: rozwiązanie umowy o pracę za wypowiedzeniem z dnia 06 marca 2009 roku – akta osobowe,

świadcstwo pracy z dnia 23 marca 2009 roku – akta osobowe,

zeznania świadków W. B. – k. 57-58,

G. C. – k. 126-127,

częściowo zeznania świadka B. B. – k. 84-85,

częściowo przesłuchanie powódki A. L. – k. 137-138,

przesłuchanie pozwanej M. B. (1) – k. 138-139.

Następnie powódka rozpoczęła prowadzenie własnej działalności gospodarczej.

Dowód: zeznania świadków B. Ł. – k. 85-86,

G. Ł. – k. 86,

częściowo zeznania świadka A. G. – k. 126,

przesłuchanie pozwanej M. B. (1) – k. 138-139.

W dniu 15 listopada 2010 roku pozwana zatrudniła Ł. J. na stanowisku fryzjera na pół etatu.

Dowód: odpis rozwiązania umowy o pracę za porozumieniem stron z dnia 31 października 2011 roku – k. 31,

odpis świadectwa pracy z dnia 03 listopada 2011 roku – k. 31,

zeznania świadków J. C. – k. 57,

Ł. J. – k. 58,

B. Ł. – k. 85-86,

G. Ł. – k. 86,

G. C. – k. 126-127,

częściowo zeznania świadków B. B. – k. 84-85,

A. G. – k. 126,

przesłuchanie pozwanej M. B. (1) – k. 138-139.

W 2011 roku, powódka rozmawiała z pozwaną o jej ponownym zatrudnieniu. Pozwanej, wobec zatrudnienia Ł. J., nie było stać na zatrudnienie kolejnej osoby. W związku z tym ustaliła z powódką, że ją zatrudni, gdy odejdzie Ł. J., który szukał wówczas lepszej pracy w Ś..

Dowód: częściowo zeznania świadka A. G. – k. 126,

przesłuchanie pozwanej M. B. (1) – k. 138-139.

W tym też roku bardzo często powódka odwiedzała zakład fryzjerski pozwanej. Przychodziła tam w celach towarzyskich, gdyż spotykała się ze znajomą kosmetyczką B. B., pozwaną i Ł. J..

Dowód: zeznania świadków J. C. – k. 57,

Ł. J. – k. 58,

B. Ł. – k. 85-86,

G. Ł. – k. 86,

M. T. – k. 127,

częściowo zeznania świadka B. B. – k. 84-85,

przesłuchanie pozwanej M. B. (1) – k. 138-139.

Czasami powódka prywatnie świadczyła usługi fryzjerskie w tym zakładzie członkom swojej rodziny lub znajomym.

Dowód: zeznania świadka Ł. J. – k. 58,

częściowo zeznania świadków B. B. – k. 84-85,

A. G. – k. 126.

W dniu 17 października 2011 roku, strony zawarły umowę o pracę na czas określony od dnia 17 października 2011 roku do dnia 16 października 2013 roku.

Na jej mocy powódka miała wykonywać pracę fryzjerki na 1/4 etatu w przedmiotowym salonie fryzjerskim.

Dowód: umowa o pracę na czas określony z dnia 17 października 2011 roku – akta osobowe,

zeznania świadków W. B. – k. 57-58,

B. Ł. – k. 85-86,

G. Ł. – k. 86,

G. C. – k. 126-127,

częściowo zeznania świadka B. B. – k. 84-85,

częściowo przesłuchanie powódki A. L. – k. 137-138,

przesłuchanie pozwanej M. B. (1) – k. 138-139.

W dniu 31 października 2011 roku, pozwana i Ł. J. rozwiązali umowę o pracę za porozumieniem stron.

Dowód: odpis rozwiązania umowy o pracę za porozumieniem stron z dnia 31 października 2011 roku – k. 31,

odpis świadectwa pracy z dnia 03 listopada 2011 roku – k. 31,

zeznania świadka Ł. J. – k. 58,

częściowo zeznania świadków B. B. – k. 84-85,

A. G. – k. 126.

Następnie w dniu 01 listopada 2011 roku, strony zmieniły warunki umowy o pracę z dnia 17 października 2011 roku w ten sposób, że ustaliły, iż powódka wykonuje pracę w pełnym wymiarze czasu pracy i z tego tytułu otrzymuje wynagrodzenie zasadnicze w kwocie 1 386 zł.

Dowód: zmiana warunków umowy o pracę z dnia 01 listopada 2011 roku – akta osobowe,
przesłuchanie pozwanej M. B. (1) – k. 138-139.

Od dnia 01 stycznia 2012 roku strony ustaliły wysokość wynagrodzenia zasadniczego należnego powódce na kwotę 1 500 zł.

Dowód: zmiana warunków umowy o pracę z dnia 01 stycznia 2012 roku – akta osobowe.

Od dnia 04 grudnia 2012 roku powódka przebywała na zwolnieniu lekarskim.

Dowód: odpis pisma z Państwowej Inspekcji Pracy Oddziału w W. do powódki z dnia 16 stycznia 2013 roku - k. 3,
protokół ustnego przyjęcia skargi z dnia 08 stycznia 2013 roku - k. 81,

częściowo zeznania świadka M. B. (2) – k. 85,

częściowo przesłuchanie powódki A. L. – k. 137-138,

przesłuchanie pozwanej M. B. (1) – k. 138-139.

Z dniem 01 stycznia 2013 roku strony podwyższyły wynagrodzenie zasadnicze powódki do kwoty 1 600 zł.

Dowód: zmiana warunków umowy o pracę z dnia 01 stycznia 2013 roku – akta osobowe.

Pozwana wypłacała powódce wynagrodzenie za pracę w gotówce ostatniego dnia każdego miesiąca. Po jego wypłaceniu powódka podpisywała listę płac za dany miesiąc.

Dowód: odpis pisma z Państwowej Inspekcji Pracy Oddziału w W. do powódki z dnia 16 stycznia 2013 roku - k. 3,

lista płac nr 12/12 za miesiąc grudzień z dnia 31 grudnia 2012 roku – k. 25,

lista płac nr 11/12 za miesiąc listopad 2012 z dnia 30 listopada 2012 roku – k. 25,

lista płac nr 10/12 za miesiąc październik 2012 z dnia 31 października 2012 roku – k. 25,

lista płac nr 9/12 za miesiąc wrzesień 2012 z dnia 28 września 2012 roku – k. 25,

lista płac nr 8/12 za miesiąc sierpień 2012 z dnia 31 sierpnia 2012 roku – k. 25,

lista płac nr 7/12 za miesiąc lipiec 2012 z dnia 31 lipca 2012 roku – k. 25,

zeznania świadków Ł. J. – k. 58,

G. C. – k. 126-127,

częściowo zeznania świadków B. B. – k. 84-85,

M. B. (2) – k. 85,

częściowo przesłuchanie powódki A. L. – k. 137-138,

przesłuchanie pozwanej M. B. (1) – k. 138-139.

W dniu 03 stycznia 2013 roku, około godziny 14.00, powódka przyjechała do salonu fryzjerskiego pozwanej. W tym salonie przebywała wówczas pozwana i jej mąż W. B. oraz jej koleżanka J. C.. Pozwana wypłaciła wówczas powódce wynagrodzenie za miesiąc grudzień 2012 roku w kwocie 921,09 zł. Powódka podpisała z kolei listę płac za ten miesiąc.

Dowód: lista płac nr 12/12 za miesiąc grudzień z dnia 31 grudnia 2012 roku – k. 25,

zeznania świadków W. B. – k. 57-58,

P. W. – k. 59,

częściowo zeznania świadka M. B. (2) – k. 85,

częściowo przesłuchanie powódki A. L. – k. 137-138,

przesłuchanie pozwanej M. B. (1) – k. 138-139.

W styczniu 2013 roku powódka dowiedziała się, że pozwana nie zgłosiła jej do powszechnego ubezpieczenia społecznego w okresie od sierpnia do września 2011 roku.

Dowód: odpis zaświadczenia o zgłoszeniu do obowiązkowych ubezpieczeń z dnia 28 stycznia 2013 roku – k. 12,

częściowo przesłuchanie powódki A. L. – k. 137-138.

W piśmie z dnia 15 kwietnia 2013 roku, powódka złożyła oświadczenie o rozwiązaniu przedmiotowej umowy o pracę bez wypowiedzenia z przyczyn leżących po stronie pracodawcy.

Jako przyczyny rozwiązania tej umowy wskazała brak zgłoszenia jej do powszechnego ubezpieczenia społecznego w okresie od sierpnia do września 2011 roku, nieuiszczenie na jej rzecz należnego wynagrodzenia za pracę i brak wynagrodzenia za wykorzystanie jej wizerunku dla celów reklamowych.

Dowód: odpis wypowiedzenia umowy o pracę z dnia 15 kwietnia 2013 roku – k. 4 akt sprawy Sądu Rejonowego w Dzierżoniowie o sygnaturze IV P 61/13,

częściowo przesłuchanie powódki A. L. – k. 137-138.

W dniu 17 kwietnia 2013 roku, pismo to odebrała w zakładzie fryzjerskim pozwanej jej pracownica A. K..

Dowód: potwierdzenie odbioru z dnia 17 kwietnia 2013 roku – k. 135,

częściowo przesłuchanie powódki A. L. – k. 137-138,

przesłuchanie pozwanej M. B. (1) – k. 138-139.

W dniu 19 kwietnia 2013 roku skończyło się zwolnienie lekarskie powódki.

Dowód: odpis rozwiązania umowy o pracę bez wypowiedzenia z dnia 30 kwietnia 2013 roku – k. 3 akt sprawy Sądu Rejonowego w Dzierżoniowie o sygnaturze IV P 61/13,

częściowo przesłuchanie powódki A. L. – k. 137-138,

przesłuchanie pozwanej M. B. (1) – k. 138-139.

Po tej dacie powódka nie pojawiła się w pracy u pozwanej.

Dowód: częściowo przesłuchanie powódki A. L. – k. 137-138,

przesłuchanie pozwanej M. B. (1) – k. 138-139.

Pismem z dnia 30 kwietnia 2013 roku, pozwana rozwiązała z powódką sporną umowę o pracę bez zachowania okresu wypowiedzenia z powodu nieusprawiedliwionej nieobecności powódki w pracy w okresie od dnia 19 kwietnia 2013 roku do dnia 30 kwietnia 2013 roku.

Dowód: odpis rozwiązania umowy o pracę bez wypowiedzenia z dnia 30 kwietnia 2013 roku – k. 3 akt sprawy Sądu Rejonowego w Dzierżoniowie o sygnaturze IV P 61/13.

Sąd zważył, co następuje:

Żadne z powództw nie jest zasadne i tym samym nie podlega uwzględnieniu, przy czym każde z nich wymaga odrębnego omówienia.

W rozpoznawanej sprawie w pierwszym rzędzie należało rozpoznać żądanie ustalenia, że strony łączył stosunek pracy od dnia 10 sierpnia 2011 roku, a nie od dnia 17 października 2011 roku, jak twierdziła pozwana.

Powództwo o ustalenie istnienia stosunku pracy będące przedmiotem postępowania w niniejszej sprawie należy bez wątplenia do powództw o ustalenie, które mogą być wytoczone na podstawie przepisu art. 189 k.p.c. stanowiącego, że powód może żądać ustalenia przez sąd istnienia lub nieistnienia stosunku prawnego lub prawa, gdy ma w tym interes prawny. Prawidłowa wykładnia tego przepisu prowadzi do wniosku, że spełnione muszą być dwie przesłanki merytoryczne, z których jedną jest istnienie interesu prawnego po stronie powoda, a drugą wykazanie prawdziwości twierdzeń powoda o tym, iż dany stosunek prawny lub prawo rzeczywiście istnieje lub nie istnieje. Pierwsza z tych przesłanek warunkuje określony skutek powództwa, decydując o dopuszczalności badania i ustalania prawdziwości twierdzeń powoda. Wykazanie istnienia drugiej z nich decyduje o kwestii zasadności powództwa. W doktrynie pierwszą z wymienionych przesłanek merytorycznych określa się jako przesłankę skuteczności, drugą jako przesłankę zasadności powództwa (por. uzasadnienie wyroku Sądu Najwyższego z dnia 11 maja 2006 roku, II PK 278/05, LEX nr 604205).

Istnienie interesu prawnego stanowi przesłankę merytoryczną rozstrzygnięcia o roszczeniu opartym na przepisie art. 189 k.p.c., podlegającą badaniu w każdym stanie sprawy i z urzędu (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 30 października 1990 roku, I CR 649/90, LEX nr 158145). Zwrócić należy przy tym uwagę, że interes prawny jest to interes dotyczący szeroko rozumianych praw i stosunków prawnych i występuje z reguły wówczas, gdy istnieje niepewność tego prawa lub stosunku prawnego zarówno z przyczyn faktycznych, jak i prawnych. Niepewność może być zaś wynikiem spodziewanego kwestionowania prawa lub istnienia stosunku prawnego (por. uzasadnienie wyroku Sądu Najwyższego z dnia 11 maja 2006 roku, II PK 278/05, LEX nr 604205; wyrok Sądu Najwyższego z dnia 16 lipca 2009 roku, II PK 1/09, LEX nr 533086). Podstawową i powszechną regułą stosowania i wykładni omawianego przepisu jest założenie, ażeby podmioty stosunku prawnego lub prawa nie miały prawnych możliwości usunięcia stanu niepewności w spornym zakresie w drodze powództwa o świadczenie (por. uchwałę Sądu Najwyższego z dnia 17 czerwca 1987 roku, III PZP 19/87, OSNCP 1988, nr 10, poz. 132; wyrok Sądu Najwyższego z dnia 14 września 1998 roku, I PKN 334/98, OSNP 1999, nr 20, poz. 646). W interesie prawnym powoda może jednak leżeć powództwo o ustalenie, jeżeli z naruszonego stosunku prawnego wypływa lub może wypłynąć więcej roszczeń (por. uchwałę Sądu Najwyższego z dnia 17 kwietnia 1970 roku, (...), OSNCP 1970, nr 12, poz. 217). Powództwo o ustalenie nie może także zmierzać do uzyskania dowodów, które miałyby być wykorzystane w innym postępowaniu (por. uchwałę Sądu Najwyższego z dnia 05 lipca 1995 roku, I PZP 56/94, OSNP 1995, nr 24, poz. 299; wyrok Sądu Najwyższego z dnia 23 lutego 1999 roku, I PKN 597/98, OSNP 2000, nr 8, poz. 301). Przyjmuje się też, iż nie ma interesu prawnego w wytoczeniu powództwa

o ustalenie osoba, której prawa zostały stwierdzone podczas innego postępowania (por. uzasadnienie wyroku Sądu Najwyższego z dnia 11 maja 2006 roku, II PK 278/05, LEX nr 604205).

Jak wskazano powyżej możliwość dochodzenia przez powoda świadczeń z określonego stosunku prawnego wyklucza istnienie interesu prawnego w ustaleniu tego stosunku. Poglądowi temu należy przypisać znaczenie zasady, od której istnieją wyjątki. W szczególności decydujące w tym zakresie powinny być właściwości stosunku prawnego. Swoistość stosunku pracy polega na tym, że jego byt stanowi przesłankę powstania innych stosunków prawnych (i to ex lege, jak np. stosunku ubezpieczenia społecznego). Świadczenia wynikające ze stosunku pracy nie obejmują ogółu świadczeń przysługujących pracownikowi z tytułu zatrudnienia (np. należnych ze stosunków prawnych związanych ze stosunkiem pracy). Interes prawny pracownika w ustaleniu istnienia stosunku pracy nie wyczerpuje się przeto w żądaniu świadczeń należnych z tego stosunku prawnego. Ustalenie istnienia stosunku pracy warunkuje prawo do niektórych bieżących i przyszłych świadczeń z ubezpieczeń społecznych, a także rzutuje, poprzez konstrukcję stażu ubezpieczenia, na ich wysokość. Może mieć również znaczenie dla uzależnionych od okresu zatrudnienia przyszłych świadczeń z kolejnych stosunków pracy (np. dodatku stażowego czy nagrody jubileuszowej), a mianowicie prawa do nich lub ich wymiaru (por. uzasadnienie wyroku Sądu Najwyższego z dnia 29 marca 2001 roku, I PKN 333/00, OSNP 2003, nr 1, poz. 12).

W rozpoznawanej sprawie powódka nie wskazała wyraźnie, jaki ma interes prawny w żądaniu ustalenia istnienia stosunku pracy od dnia 10 sierpnia 2011 roku. Uzasadniając jednak to żądanie podała, że pozwana zgłosiła ją do obowiązkowego ubezpieczenia społecznego dopiero w dniu 17 października 2011 roku, chociaż powinna to uczynić od dnia faktycznego jej zatrudnienia. Tym samym należy uznać, iż upatrywała ona istnienie tego interesu w niepewności co do jej sytuacji prawnej w zakresie ubezpieczeń społecznych. Co istotne udowodniła, że taka niepewność zachodzi w tej sprawie, albowiem wykazała, za pomocą dowodu z odpisu zaświadczenia o zgłoszeniu do obowiązkowych ubezpieczeń z dnia 28 stycznia 2013 roku (k. 12 akt), iż pozwana nie zgłosiła jej do powszechnego ubezpieczenia społecznego w okresie od sierpnia do września 2011 roku, a tym samym mogą być kwestionowane jej uprawnienia wynikające ze stosunku ubezpieczenia społecznego dotyczące tego okresu. Oznacza to, że jest tutaj spełniona przesłanka skuteczności tego powództwa o ustalenie i dopuszczalne jest badanie, czy ten stosunek pracy między stronami istniał od dnia 10 sierpnia 2011 roku.

W tym zakresie należy wskazać, że powódka nie wywiązała się z obowiązku udowodnienia okoliczności uzasadniających istnienia tego stosunku prawnego od tej daty, choć na niej spoczywał w tym przedmiocie ciężar dowodu (art. 6 k.c. w zw. z art. 300 k.p.). Przedstawione przez nią dowody nie usunęły bowiem wątpliwości co do zasadności jej twierdzeń odnośnie do tej kwestii.

W pierwszym rzędzie należy podkreślić, że świadkowie J. C. (k. 57 akt), Ł. J. (k. 58 akt), B. Ł. (k. 85-86 akt), G. Ł. (k. 86 akt) i M. T. (k. 127 akt) nie potwierdzili, aby w okresie do dnia 10 sierpnia 2011 roku do dnia 17 października 2011 roku powódka świadczyła pracę na stanowisku fryzjera w przedmiotowym zakładzie fryzjerskim. Dwóch pierwszych świadków wyraźnie podało, że pojawiała się ona w tym okresie w tym salonie tylko w celach towarzyskich i nie wykonywała ona w nim żadnej pracy na rzecz pozwanej. Znaczenie tych dowodów jest istotne, jeśli weźmie się pod uwagę, że świadek J. C. przychodziła w tym czasie do tego zakładu fryzjerskiego co najmniej raz w tygodniu, a świadek Ł. J. był wówczas w nim zatrudniony na stanowisku fryzjera. Wiedzieli więc oni dokładnie co działo się w tym miejscu pracy w rzeczonym okresie. Z kolei świadkowie B. Ł. i G. Ł. wskazali, że powódka w tym okresie odwiedzała ich czasami i czyniła to w godzinach porannych i popołudniowych. W tych natomiast godzinach powódka, jak sama zeznała (k. 137 akt), miała pracować u pozwanej, gdyż miała świadczyć pracę w godzinach od 8.00-9.00 do 15.00-16.00. Co ważne w trakcie tych spotkań nie zachowywała się jak osoba, która spieszy się do pracy oraz nie mówiła o tym, że jest zatrudniona w zakładzie fryzjerskim pozwanej, natomiast wspominała o zawieszeniu własnej działalności gospodarczej polegającej na prowadzeniu własnego salonu fryzjerskiego. Warto także podkreślić, że świadek B. Ł. kategorycznie stwierdziła, że powódka zatrudniła się u pozwanej dopiero w październiku lub listopadzie 2011 roku, gdyż wówczas ją widziała w zakładzie fryzjerskim pozwanej i nawet korzystała z jej usług. Z kolei świadek G. Ł. widział powódkę w tym zakładzie fryzjerskim codziennie dopiero jesienią 2011 roku. Natomiast świadek M. T. widział wprawdzie powódkę w przedmiotowym salonie fryzjerskim latem 2011 roku, ale nie widział, aby tam

pracowała, a co istotne powódka nawet nie wyglądała jakby była w nim zatrudniona. Z drugiej strony, nie uszło uwadze sądu orzekającego, że świadek Ł. J. zeznał, że w tym zakładzie fryzjerskim jest mały ruch i nie było potrzeby zatrudnienia drugiego fryzjera. Koreluje to z zeznaniami pozwanej, która twierdziła, że nie był jej stać na zatrudnienie drugiego fryzjera i dlatego umówiła się z powódką, iż zatrudni ją po zwolnieniu Ł. J. (k. 138 akt). Znajduje to zresztą potwierdzenie w okolicznościach sprawy, a mianowicie fakcie rozwiązania umowy o pracę z Ł. J. po dwóch tygodniach od zawarcia z powódką umowy o pracę z dnia 17 października 2011 roku. Dodatkowo wymaga podkreślenia, że powódka podpisała z pozwaną przedmiotową umowę o pracę na czas określony, w której wskazano, iż stosunek pracy strony nawiązały z dniem 17 października 2011 roku. Nie potrafiła przy tym logicznie wyjaśnić, dlaczego tak postąpiła, chociaż miał pracować już od sierpnia 2011 roku i wcześniej miała zawrzeć umowę o pracę na czas nieokreślony (k. 137 akt). Co istotne powódka twierdziła, że w sierpniu 2011 roku zarówno umowę o pracę na czas określony, jak i klucze do zakładu fryzjerskiego otrzymała od świadka G. C.. Tymczasem świadek G. C. zaprzeczyła, aby tak było, a przy tym podkreśliła, iż od czerwca 2011 roku nie zajmowała się zakładem fryzjerskim pozwanej i tam nie bywała (k. 127 akt).

Wersja powódki znajduje potwierdzenie jedynie w zeznaniach świadków B. B. (k. 84-85 akt) i A. G. (k. 126 akt), jednakże w ocenie sądu wskazane dowody nie są w tej części wiarygodne. Należy bowiem zauważyć, że świadek B. B. nie potrafiła dokładnie określić, od kiedy powódka pracowała w zakładzie fryzjerskim pozwanej, choć prowadziła w nim własną działalność gospodarczą i tym samym powinna dokładnie wiedzieć, co się w nim działo. Pomimo to utrzymywała, że musiało to nastąpić już w sierpniu 2011 roku. Przyznała przy tym, że do tego salonu fryzjerskiego przychodziła powódka zanim została zatrudniona przez pozwaną i między innymi korzystała z jej usług. Wnioskowała jednocześnie, że skoro w dniu 24 sierpnia 2011 roku po wykonaniu paznokci z akrylu przestrzegala powódkę przed wykonywaniem trwałej, to musiała ona już wówczas pracować u pozwanej. Tymczasem z zeznań świadka Ł. J. wynika, że powódka w tym czasie wykonywała prywatnie usługi fryzjerskie w tym zakładzie na rzecz członków swojej rodziny lub znajomym (k. 58 akt). Trudno taką możliwość wykluczyć, jeżeli weźmie się pod uwagę, iż pozwana do końca sierpnia 2011 roku przebywała w Niemczech, a w późniejszym okresie rzadko przychodziła do swojego salonu, albowiem była w ciąży. Możliwe więc, że uwagi świadka B. B. dotyczyły tych właśnie usług fryzjerskich. To samo można odnieść w tym zakresie do zeznań świadka A. G.. Nie znajdują także potwierdzenia w innych dowodach zeznania świadka B. B. co do tego, że do września 2011 roku wynagrodzenia w zakładzie fryzjerskim pozwanej wypłacała świadek G. C.. Co istotne świadek A. G. w swoich zeznaniach przyznała, że pozwana miała zamiar zatrudnić powódkę i z nią o tym rozmawiała, a tym samym nie mogła w tym samym czasie już jej zatrudnić. Warto jednocześnie podkreślić, że świadkowie B. B. i A. G. pozostają w bliższych stosunkach z powódką niż z pozwaną, co może wpływać na ich obiektywizm. Natomiast wszyscy inni świadkowie wymienieni wcześniej nie są blisko związani z żadną ze stron i nie są w żaden sposób zainteresowani wynikiem tej sprawy. Zdaniem sądu, dowód z zaświadczenia o zarobkach z dnia 15 listopada 2011 roku (k. 56 akt) również nie może być uznany za wiarygodny dowód na okoliczność daty nawiązania przez strony stosunku pracy. Jak wynika bowiem z zeznań powódki to ona wypełniła to zaświadczenie w zakresie daty zawarcia umowy o pracę (k. 138 akt). Trudno zresztą to twierdzenie kwestionować, skoro opisywana część zaświadczenia została sporządzona takim samym długopisem i charakterem pisma jak podpis powódki. Nie ma przy tym wątpliwości, że pozwana miała swobodny dostęp do pieczętki pozwanej (k. 139 akt). Pozwana wyjaśniła przy tym logicznie, w jaki sposób i w jakich okolicznościach wypełniła pozostałą część tego zaświadczenia i je podpisała. Co istotne trudno przyjąć, że mogła zgodzić się na wpisanie dnia 10 sierpnia 2011 roku jako daty rozpoczęcia pracy przez powódkę, skoro jest to niezgodne z prawdą i nie znajduje potwierdzenia w materiale dowodowym. Na marginesie warto wskazać, że ze względu na zgodne stanowisko stron co do tego, w jakiej części każda z nich wypełniła to zaświadczenie, należało oddalić wniosek pozwanej o dopuszczenie dowodu z porównania charakteru pisma stron.

Z tych względów powództwo o ustalenie, że strony łączył stosunek pracy od dnia 10 sierpnia 2011 roku należało oddalić jako niezasadne.

Podobnie ma się rzecz z powództwem o zasądzenie kwoty 821,09 zł tytułem zaległego wynagrodzenia za miesiąc grudzień 2012 roku.

W tym zakresie sąd miał na uwadze, że powódka podpisała listę płac za miesiąc grudzień 2012 roku i w ten sposób potwierdziła, że otrzymała za ten miesiąc wynagrodzenie w kwocie 921,09 zł (k. 25 akt). Wytaczając to powództwo

zaprzeczyła prawdziwości tego dokumentu prywatnego. Zgodnie natomiast z przepisem art. 253 zd. 1 k.p.c., jeżeli strona zaprzecza prawdziwości dokumentu prywatnego albo twierdzi, że zawarte w nim oświadczenie osoby, która je podpisała, od niej nie pochodzi, obowiązana jest okoliczności te udowodnić. Przepis ten ustanawia zarówno domniemanie prawdziwości dokumentu prywatnego, jak i rozstrzyga o regule ciężaru dowodu w razie podważania prawdziwości tego dokumentu. Wynika z niego jednoznacznie, że obok domniemanie prawdziwości wymienione unormowanie statuuje domniemanie, iż zawarte w dokumencie prywatnym oświadczenie złożyła osoba, która ten dokument podpisała. Skutkuje to przyjęciem, że na stronie, która dokument prywatny podpisała, stosownie do przepisu art. 253 zd. 1 k.p.c., spoczywa obowiązek obalenia domniemanie, iż zawarte w tym dokumencie oświadczenie od niej pochodzi (por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Szczecinie z dnia 30 kwietnia 2014 roku, I ACa 66/14, LEX nr 1483840). Oznacza to, że na powódce spoczywał ciężar dowodu co do niewypłacenia jej przez pozwaną w całości wynagrodzenia za miesiąc grudzień 2012 roku.

W tym zakresie Sąd dokonując ustaleń faktycznych opierał się przede wszystkim na zeznaniach świadka W. B. (k. 57-58 akt), który był bezpośrednim obserwatorem wypłaty tego wynagrodzenia. Przyznała to zresztą sama powódka (k. 138 akt). Świadek ten nie potrafił określić, jaką dokładnie kwotę wówczas wypłaciła powódce pozwana, jednakże widział jak pozwana przekazywała powódce banknoty o nominałach 100 zł i 50 zł, których suma musiała wynosić co najmniej kilkaset złotych. Tym samym nie mogła to być jedynie kwota 100 zł jak twierdziła powódka, lecz raczej całe wynagrodzenie w kwocie 921,09 zł. Świadczy o tym również okoliczność, że powódka po otrzymaniu tej kwoty spokojnie opuściła zakład fryzjerski pozwanej i nie domagała się wypłaty dodatkowej sumy pieniędzy. Tak nie zachowywałby się, gdy nie otrzymała całego należnego wynagrodzenia. Dodatkowo świadek W. B. potwierdził, że w tym samym dniu po otrzymaniu wynagrodzenia powódka podpisała listę płac za miesiąc grudzień 2012 roku i nie podpisywała żadnych innych list płac. Zresztą znajduje to pośrednie potwierdzenie w dowodach z zeznań świadków Ł. J. (k. 58 akt) i G. C. (k. 126-127 akt), którzy wskazywali, że w zakładzie pracy pozwanej podpisywano listę płac natychmiast po wypłaceniu wynagrodzenia za pracę i nie zdarzało się, aby pracownik podpisywał jednocześnie listy płac za kilka miesięcy. Podważa to twierdzenia powódki odnośnie do występowania u pozwanej odmiennej praktyki.

Co do powołanych przez powódkę na poparcie jej twierdzeń w tym przedmiocie dowodów z zeznań świadków P. W. (k. 59 akt) i M. B. (2) (k. 85 akt) należy wskazać, że są one niewystarczające do przyjęcia, iż otrzymała ona jedynie kwotę 100 zł tytułem tego wynagrodzenia. Wskazani świadkowie są bowiem jedynie świadkami ze słyszenia, gdyż nie byli bezpośrednimi świadkami opisywanych przez nich zdarzeń i jedynie znają je z przekazu powódki. Tym samym powielali oni jedynie wersję powódki co do wypłaty tego wynagrodzenia i nie mogą stanowić wiarygodnego źródła informacji odnośnie do rzeczywistego stanu rzeczy.

W konsekwencji, powódka nie udowodniła, że tytułem wynagrodzenia za miesiąc grudzień 2012 roku otrzymała jedynie kwotę 100 zł, a w związku z tym jej powództwo o zasądzenie pozostałej części tego wynagrodzenia należało oddalić.

Rozstrzygając z kolei żądanie uznania rozwiązania umowy o pracę bez wypowiedzenia z dnia 30 kwietnia 2013 roku za bezskuteczne, Sąd był obowiązany rozstrzygnąć dwie kwestie. Po pierwsze ustalić, czy złożone przez powódkę w dniu 15 kwietnia 2013 roku oświadczenie o rozwiązaniu spornej umowy o pracę było zasadne i spowodowało rozwiązanie tego stosunku pracy. W razie bowiem pozytywnego rozstrzygnięcia tej kwestii późniejsze oświadczenie pozwanej w przedmiocie rozwiązania umowy o pracę bez wypowiedzenia byłoby bezprzedmiotowe. Po drugie, w razie bezskuteczności opisanego powyżej oświadczenia powódki, skład orzekający był zobowiązany ocenić zgodność z prawem oświadczenia pozwanej o rozwiązaniu umowy o pracę bez wypowiedzenia z dnia 30 kwietnia 2013 roku.

Zgodnie z przepisem art. 55 § 1¹ zd. 1 k.p., pracownik może rozwiązać umowę o pracę bez wypowiedzenia, gdy pracodawca dopuścił się ciężkiego naruszenia podstawowych obowiązków wobec pracownika. Przez określenie „ciężkie naruszenie podstawowych obowiązków” należy rozumieć bezprawne (bo sprzeczne z obowiązującymi przepisami bądź zasadami współżycia społecznego) działania lub zaniechania pracodawcy, polegające na niedopełnieniu podstawowych obowiązków objętych treścią stosunku pracy i noszące znamiona „ciężkości” tak w sensie przedmiotowym wobec zagrożeń, jakie stanowią one dla istotnych interesów pracownika, jak i podmiotowym

z uwagi na kwalifikowaną postać przypisywanej pracodawcy winy (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 10 maja 2012 roku, II PK 220/11, LEX nr 1211159; wyrok Sądu Najwyższego z dnia 10 listopada 2010 roku, I PK 83/10, LEX nr 737372). Należy przy tym podkreślić, że rozwiązanie umowy o pracę bez wypowiedzenia przez pracownika na podstawie przepisu art. 55 § 1¹ k.p. jest skuteczne bez względu na to, czy wskazane przez pracownika przyczyny rzeczywiście występują (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 04 marca 1999 roku, I PKN 614/98, OSP 1999, nr 11, poz. 208). Przepisy art. 55 § 2 k.p. stanowią z kolei, że oświadczenie pracownika o rozwiązaniu umowy o pracę bez wypowiedzenia powinno nastąpić na piśmie, z podaniem przyczyny uzasadniającej rozwiązanie umowy, z tym zastrzeżeniem, że przepis art. 52 § 2 k.p. stosuje się odpowiednio. Odpowiednie stosowanie tego ostatniego przepisu oznacza, że rozwiązanie umowy o pracę bez wypowiedzenia z winy pracodawcy nie może nastąpić po upływie jednego miesiąca od uzyskania przez pracownika wiadomości o okoliczności uzasadniającej rozwiązanie umowy.

W rozpoznawanej sprawie Sąd ustalił, że w piśmie z dnia 15 kwietnia 2013 roku, powódka złożyła oświadczenie o rozwiązaniu przedmiotowej umowy o pracę bez wypowiedzenia z przyczyn leżących po stronie pracodawcy, przy czym jako przyczyny rozwiązania tej umowy wskazała brak zgłoszenia jej do powszechnego ubezpieczenia społecznego w okresie od sierpnia do września 2011 roku, nieuiszczenie na jej rzecz należnego wynagrodzenia za pracę i brak wynagrodzenia za wykorzystanie jej wizerunku dla celów reklamowych. Analiza tego oświadczenia prowadzi do wniosku, że tylko dwie pierwsze przyczyny wypowiedzenia stanowiły ciężkie naruszenie podstawowych obowiązków. Należy jednak podkreślić, że żadna z tych przyczyn faktycznie nie wystąpiła, co zostało szczegółowo wykazane we wcześniejszych rozważaniach. Jak wynika jednak z unormowań Kodeksu pracy sam ten fakt nie wpływa na skuteczność tego oświadczenia.

Nie ma jednak wątpliwości, że o niezgłoszeniu powódki do powszechnego ubezpieczenia społecznego dowiedział się ona w styczniu 2013 roku. Sama powódka zresztą to przyznała (k. 138 akt). W tym samym czasie powzięła także wiadomość o braku znacznej części wynagrodzenia za miesiąc grudzień 2012 roku. Oznacza to, że powódka składając oświadczenie o rozwiązaniu przedmiotowej umowy o pracę bez wypowiedzenia z tych przyczyn dopiero w kwietniu 2013 roku, uchybiła miesięcznemu terminowi wynikającemu z przepisów art. 52 § 2 k.p. w zw. z art. 55 § 2 zd. 2 k.p. i z tego względu to oświadczenie jest bezskuteczne i nie spowodowało rozwiązania tego stosunku pracy.

Wedle przepisów art. 52 § 1 k.p., pracodawca może rozwiązać umowę o pracę bez wypowiedzenia z winy pracownika w razie:

- 1) ciężkiego naruszenia przez pracownika podstawowych obowiązków pracowniczych,
- 2) popełnienia przez pracownika w czasie trwania umowy o pracę przestępstwa, które uniemożliwia dalsze zatrudnianie go na zajmowanym stanowisku, jeżeli przestępstwo jest oczywiste lub zostało stwierdzone prawomocnym wyrokiem,
- 3) zawinionej przez pracownika utraty uprawnień koniecznych do wykonywania pracy na zajmowanym stanowisku.

W orzecznictwie przyjmuje się, że ocena, czy naruszenie podstawowych obowiązków pracowniczych jest ciężkie, powinna uwzględniać stopień winy pracownika oraz zagrożenie lub naruszenie interesów pracodawcy. W użytym w powołanym przepisie pojęciu „ciężkie naruszenie podstawowych obowiązków pracowniczych” mieszczą się trzy elementy. Są to: bezprawność zachowania pracownika (naruszenie podstawowego obowiązku pracowniczego), naruszenie albo zagrożenie interesów pracodawcy, a także zawinięcie obejmujące zarówno winę umyślną, jak i rażące niedbalstwo (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 20 grudnia 2013 roku, II PK 81/13, LEX nr 1438800). Nie ma przy tym wątpliwości, że nieobecność w pracy pracownika, który nie stawia się do pracy bez zgody pracodawcy, jest nieobecnością nieusprawiedliwioną, która może uzasadniać rozwiązanie stosunku pracy na podstawie przepisu art. 52 § 1 pkt 1 k.p. (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 18 lutego 2011 roku, II PK 196/10, LEX nr 811847; wyrok Sądu Najwyższego z dnia 16 września 2008 roku, II PK 26/08, OSNP 2010, nr 3-4, poz. 36).

W rozpoznawanej sprawie sama powódka przyznała, że w dniu 19 kwietnia 2013 roku skończyło się jej zwolnienie lekarskie, jednakże po tej dacie nie pojawiła się w pracy u pozwanej. Tym samym dopuściła się rażącego naruszenia

obowiązków pracowniczych, co uprawniało pozwaną do rozwiązania z powódką umowy o pracę bez wypowiedzenia. Z tych powodów oświadczenie pozwanej z dnia 30 kwietnia 2013 roku o rozwiązaniu z powódką spornej umowy o pracę bez zachowania okresu wypowiedzenia z powodu nieusprawiedliwionej nieobecności powódki w pracy w okresie od dnia 19 kwietnia 2013 roku do dnia 30 kwietnia 2013 roku było zasadne i nie może być uznane za bezskuteczne. Z tych względów także wskazane powództwo należało oddalić.

Wobec powyższego, w oparciu o powołane przepisy, należało orzec jak w punkcie I wyroku.

Zgodnie z przepisem art. 98 § 3 k.p.c., do niezbędnych kosztów procesu strony reprezentowanej przez adwokata zalicza się wynagrodzenie, jednak nie wyższe niż stawki opłat określone w odrębnych przepisach i wydatki jednego adwokata, koszty sądowe oraz koszty nakazanego przez sąd osobistego stawiennictwa strony.

W świetle wskazanych przepisów do kosztów procesu poniesionych przez pozwaną należało zaliczyć wynagrodzenie jej adwokata w kwocie 255 zł (§ 12 ust. 1 pkt 1, 2 i 3 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 roku w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu – tekst jednolity Dz.U. z 2013 roku, poz. 461) i opłaty skarbowe od odpisów pełnomocnictw w kwocie 34 zł (k. 28 akt i k. 27 akt sprawy Sądu Rejonowego w Dzierżoniowie o sygnaturze IV P 61/13), co daje łącznie kwotę 289 zł.

Wedle z kolei przepisu art. 98 § 1 k.p.c., strona przegrywająca sprawę obowiązana jest zwrócić przeciwnikowi na jego żądanie koszty niezbędne do celowego dochodzenia praw i celowej obrony (koszty procesu).

W związku z tym, że powódka w całości przegrała proces należało obciążyć ją obowiązkiem zwrotu wskazanych powyżej kosztów procesu na rzecz pozwanej.

Mając powyższe na uwadze, na podstawie przytoczonych przepisów, Sąd orzekł jak w punkcie II sentencji.